

ENDOÜROLOJİ

B Ü L T E N İ

ENDOÜROLOJİ DERNEĞİ YAYIN ORGANIDIR

Endoüroloji Derneği
Prof. Dr. Nurettin Öktem Sokak Lale Palas Apt.
18/2 Şişli 34382 İstanbul
Tel: (212) 232 4689 – 241 7662
Faks: (212) 233 9804
E-mail: endouroloji@endouroloji.org.tr
Web: www.endouroloji.org.tr

ENDOÜROLOJİ DERNEĞİ ADINA SAHİBİ

Prof. Dr. Erdal Apaydın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Prof. Dr. Tıbet Erdođru

GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCILARI

Doç. Dr. Burak Turna
Yrd. Doç. Dr. Faruk Yencilek
Op. Dr. Öner Şanlı

YÖNETİM KURULU

Prof. Dr. Erdal Apaydın (Başkan)
Prof. Dr. Bülent Oktay (Bir Önceki Başkan, Başkan II)
Prof. Dr. Tıbet Erdođru (Genel Sekreter)
Prof. Dr. Turhan Çaşkurlu (Sayman)
Prof. Dr. Veli Yalçın (Üye)
Prof. Dr. Ömer Levent Tuncay (Üye)
Doç. Dr. Lütfi Tunç (Üye)

Yayın Türü: Yerel Süreli

3 Ayda Bir Yayınlanır

BİLİMSEL KURUL

ÜROONKOLOJİK LAPAROSKOPİ & ROBOTİK CERRAHİ

Prostat Kanseri

Prof. Dr. Bülent Oktay
Prof. Dr. Tiber Erdođru
Doç. Dr. Ahmet Tefekli

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Bursa
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Antalya
VKV Amerikan Hastanesi Üroloji Departmanı, İstanbul

Böbrek Kanseri

Prof. Dr. Mehmet Baykara
Prof. Dr. Erdal Apaydın
Prof. Dr. Derya Balbay

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Antalya
Ege Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, İzmir
S.B. Ankara E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, Ankara

Mesane Kanseri

Prof. Dr. Veli Yalçın
Prof. Dr. İsmet Yavaşçaoğlu
Op. Dr. Dođu Teber

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakóltesi Üroloji AD, İstanbul
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Bursa
Heidelberg Üniversitesi, SLK Heilbronn Üroloji Kliniği, Almanya

Testis Kanseri

Prof. Dr. Yaşar Özgök
Doç. Dr. Fatih Atuđ

Gülhane Askeri Tıp Akademisi Üroloji Kliniği, Ankara
Bilim Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, İstanbul

Adrenal Tümörler

Prof. Dr. Hasan Biri
Doç. Dr. Mete Kilciler

Gazi Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Ankara
Gülhane Askeri Tıp Akademisi Üroloji Kliniği, Ankara

REKONSTRÜKTİF LAPAROSKOPİ & ROBOTİK CERRAHİ

Üst üriner sistem

Prof. Dr. Ali Rıza Kural
Doç. Dr. Cenk Bilen
Op. Dr. Volkan Tuđcu

Group Florence Nightingale Üroloji Bölümü, İstanbul
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Ankara
S.B. Bakırköy E. ve A. Hastanesi, Üroloji Kliniği, İstanbul

Alt üriner sistem

Prof. Dr. Oktay Demirkesen
Doç. Dr. Hakan Vuruşkan
Yrd. Doç. Dr. Murat Savaş

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakóltesi Üroloji AD, İstanbul
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Bursa
Harran Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Urfa

PEDİATRİK ENDOÜROLOJİ

Pediyatrik Endoskopik Üroloji

Doç. Dr. Cankon Germiyanođlu
Op. Dr. Bülent Önal

S.B. Ankara E. ve A. Hastanesi II. Üroloji Kliniği, Ankara
İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakóltesi Üroloji AD, İstanbul

Pediyatrik Laparoskopik Üroloji

Doç. Dr. Selçuk Yücel
Doç. Dr. Serkan Dođan

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Antalya
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Bursa

FONKSİYONEL ENDOÜROLOJİ

Prof. Dr. Ali Atan
Doç. Dr. Ahmet Rahmi Onur
Doç. Dr. Mesut Gürdal
Doç. Dr. Temuçin Şenkul

S.B. Ankara Numune E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, Ankara
Firat Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Elazığ
Bozok Üniversitesi Tıp Fakóltesi Üroloji AD, Yozgat
GATA Haydarpaşa Hastanesi Üroloji AD, İstanbul

ÜRİNER SİSTEM TAŞ HASTALIĞI

Ekstrakorporeal Şok Dalgalı Litotripsi

Prof. Dr. Oktay Nazlı
Prof. Dr. Kemal Sarıca
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Sofikerim
Yrd. Doç. Dr. Ersin Çimentepe
Yrd. Doç. Dr. Selahattin Bedir

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, İzmir
Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, İstanbul
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Kayseri
Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Ankara
Gülhane Askeri Tıp Akademisi Üroloji Kliniği, Ankara

Perkütan Nefrolitotripsi

Prof. Dr. Sinan Zeren
Prof. Dr. Hakan Kılıçaslan
Doç. Dr. Ali Ünsal
Yrd. Doç. Dr. Okan İstanbulluoğlu
Op. Dr. Orhan Tanrıverdi
Op. Dr. Osman Ceylan

İstanbul Cerrahi Hastanesi Üroloji Departmanı, İstanbul
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Bursa
S.B. Keçiören E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, Ankara
Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD Konya Hastanesi, Konya
S.B. Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. Üroloji Kliniği, İstanbul
S.B. Taksim İlk Yardım E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, İstanbul

Üreteroskopi ve Retrograd İntrarenal Endoskopik Cerrahi

Prof. Dr. Yalçın İlker
Prof. Dr. A. Yaser Müslümanoğlu
Prof. Dr. Turhan Çaşkurlu
Doç. Dr. Çağatay Göğüş
Doç. Dr. İlker Seçkiner
Doç. Dr. Abdurrahim Imamoğlu

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, İstanbul
S.B. Haseki E. ve A. Hastanesi, Üroloji Kliniği, İstanbul
S.B. Göztepe E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, İstanbul
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Ankara
Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Gaziantep
S.B. Dışkapı Yıldırım Bayazıt E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, Ankara

BENİGN PROSTAT HİPERPLAZİSİ

Prof. Dr. Mustafa Akıncı
Prof. Dr. Selami Albayrak
Prof. Dr. Ali İhsan Taşçı
Doç. Dr. Hamit Ersoy
Doç. Dr. Atilla Arıdoğan

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Üroloji AD, İstanbul
S.B. Lütfi Kırdar E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, İstanbul
S.B. Bakırköy E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, İstanbul
S.B. Dışkapı Yıldırım Bayazıt E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, Ankara
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Adana

ÜRO-TEKNOLOJİ

Prof. Dr. Hakan Özkardeş
Doç. Dr. Altuğ Tuncel
Yrd. Doç. Dr. Selçuk Güven
Doç. Dr. Burak Turna

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Ankara
S. B. Numune E. ve A. Hastanesi Üroloji Kliniği, Ankara
Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Üroloji AD, Konya
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, İzmir

EĞİTİM

Laparoskopik Üroloji Eğitimi

Doç. Dr. Lütfi Tunç
Yrd. Doç. Dr. Mutlu Ateş

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Ankara
Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Afyonkarahisar

Endoskopik Üroloji Eğitimi

Prof. Dr. Ömer Levent Tuncay
Doç. Dr. Ali Ulvi Önder

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, Denizli
İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD, İstanbul

Yayıncı
Yerküre Tanıtım ve Yayıncılık Hizmetleri A.Ş.
Cumhuriyet Cad. 48/3B Harbiye 34367 İstanbul
Tel. : (0212) 240 28 20
Faks : (0212) 241 68 20
www.yerkure.com.tr

Baskı
Bilnet Matbaacılık Biltur Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Üçpınar Cad. Bulgurlu Mah. No: 89
Küçükçamlıca, Üsküdar - İstanbul
Tel : (0216) 444 44 03
www.bilnet.net.tr

YAZIM BİLGİSİ

1. Endoüroloji Bülteni, Endoüroloji Derneği'nin resmi yayın organı olup, üç ayda bir yayınlanır.
2. Bültenin amacı, ürolojideki endoskopik ve laparoskopik cerrahi tedavilerinin detaylı analizi yanında teknolojik gelişmeler hakkında sürekli bilgi akışını sağlamaktır. Endoüroloji Bülteni'mizde kongre ve konferans bildiri özetleri, çeşitli indekslerde yayınlanmış bilimsel çalışmaların özetleri ve derlemeler yayınlanır. Derlemeler 5 sayfayı, literatür özetleri 2 sayfayı aşmayacak şekilde hazırlanmalıdır.
3. Yayınlanması için orijinal çalışma özeti ya da yayının tümünün gönderildiği yazarlar, yazıların çeviri içeriğinden sorumludurlar.
4. Bülteneye gönderilen yazılar, anlam ve yazım kuralları yönünden incelenecektir. Yayın kurulu yazılarda düzenlemeler yapabilme hakkına sahiptir.
5. Bülteneye gönderilecek güncel makale özetlerinin akıcı bir çeviri ile Türk Dil Kurumu Türkçe sözlüğü ve yazım kurallarına uygun olarak yazılması önerilmektedir. Yazılarda bilimsel içeriği bozmayacak şekilde kısaltmalar ve düzeltmeler yapma hakkı yayın kuruluna aittir.
6. Yazıda kullanılan tablolar yazı içindeki sırasına göre numaralandırılmalı, başlık içermeli, tablo altında gerekli açıklama yapılmalı ve yazı içindeki yerleri belirtilmelidir.
7. Sadece standart kısaltmalar kullanılmalıdır. Başlıkta kısaltma kullanılmamalıdır. Kısaltma standart bir ölçüm birimine ait değilse, metinde ilk kullanıldığı yerin önünde kısaltmanın ait olduğu tam terim bulunmalıdır.
8. Derlemelerde kaynaklar, metinde geçiş sırasına göre numaralandırılmalıdır ve NLM'nin 'Index Medicus'ta kullandığı format esas alınarak hazırlanmış aşağıdaki örnek stiller kullanılmalıdır.

i. Dergiler: 1) Yazarların soyadı ve isim baş harfi; 2) Yazının başlığı (ilk harf dışında tamamen küçük harfle); 3) Derginin Index Medicus'a göre kısaltılmış şekli; 4) Cilt numarası (iki nokta üst üste ve boşluk); İlk sayfa (tire) son sayfa (virgül); Yayınlandığı yıl (nokta)

Örnek:

Burgess NA, Koo BC, Calvert RC, Hindmarsh A, Donaldson PJ, Rhodes M. Randomized trial of laparoscopic v open nephrectomy. J Endourol 21: 610-613, 2007.

ii. Kitaplar: 1) Yazarların soyadı ve isim baş harfi (nokta); 2) Kitap bölümünün başlığı (ilk harf dışında tamamen küçük harfle); 3) Kitabın adı (virgül); 4) (Varsa) kaçınca baskı olduğu (virgül); 5) Kitap editörlerinin soyadı ve isim baş harfi (nokta); 6) Yayınlandığı şehir (Birkaç taneyse yalnızca ilki) (virgül); 6) Yayınevi (virgül); 7) Yayınlandığı yıl (noktalı virgül ve boşluk); 8) İlk sayfa (tire) son sayfa (nokta).

Örnek:

Touijer KA, Savage SJ. Laparoscopic radical cystectomy: technique. Textbook of Laparoscopic Urology, 1st Edition. Editör: Gill I. New York, Informa Health Inc., 2006; 637-642.

9. Güncel makale özetlerinde makale başlığının altına orijinal literatürün yazarı, yayınlandığı dergi yılı ve dergideki sayfa numarası; makale sonuna ise özetleyeninin adı - soyadı, çalıştığı kurum belirtilmelidir. Orijinal literatürün kaynak formatı, Medline ile bire bir olmalıdır.
10. Editöre mektuplar, kaynaklarla birlikte bir sayfayı aşmayacak şekilde yazılmalıdır.
11. Yazılar 12 punto "Times New Roman" karakterinde, çift boşluklu şekilde ve Word for Windows formatında, e-mail olarak endouroloji@endouroloji.org.tr adresine gönderilmelidir.

BAŞKANDAN MESAJ

Değerli Meslektaşlarım,

Endoüroloji Bülteni'nin bu sayısında son üç ayda yapmış olduğumuz faaliyetlerimizi anlatmaya ve "Endoüroloji de her yönüyle böbrek tümörleri ve güncel tedaviler" konusunu işlemeye çalıştık. Yazıların hazırlanmasında, kursların ve toplantıların gerçekleşmesinde emeği geçen herkese çok teşekkür ederim.

Endoüroloji Derneği, ulusal seviyede gerçekleştirdiği eğitim ve bilimsel aktivitelerinin yanı sıra uluslararası arenadaki hak ettiği temsili sağlamak amacıyla "Endourology Society" ile karşılıklı tanınma ve eşgüdüm başvuruları ve çalışmaları 27 Temmuz 2010 tarihinde tamamlamıştır. Gerçekleştirilen çalışmalar ve görüşmeler sonucunda Endourology Society ve Endoüroloji Derneğimiz karşılıklı olarak eşgüdüm ve kurumsal tanınırlık altında, ortak çalışmaya karar vermiştir. Bu süreçte emeği geçen herkese ne kadar teşekkür etsem azdır.

Bu güzel haberin ardından "Asya Endoüroloji Derneği"ne de ortak çalışmak için başvurduk. Sanıyorum çok yakında bu güzel haberi de sizinle paylaşma şansını yakalarım.

Canlı ameliyatlara ve konferansların yapıldığı 2010 yılı mezuniyet sonrası eğitim programlarımız kapsamında gerçekleştirilen Endoüroloji Derneği Bölgesel Eğitim Toplantısı'nın üçüncü ayağı, 25 Eylül 2010 tarihinde, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalının mükemmel ev sahipliğinde yapıldı.

Endoüroloji Derneğimizin mezuniyet sonrası sürekli eğitim programlarının önemli adımlarından biri olan ve değerli meslektaşlarımızın büyük talebi ile karşılaştığımız "1e1 Yerde Canlı Laparoskopi Eğitim" programlarımıza ek olarak "1e1 PNL" eğitim programımız güz 2010 döneminde de başarılı şekilde tamamlandı.

Ülkemizde ilk kez, Endoüroloji Derneği tarafından düzenlenen ve ileri endoskopik cerrahi eğitimi özelliği taşıyan "Retrograd Intra Renal Cerrahi Kursu" 7-8 Ekim 2010 tarihlerinde, S.B. İstanbul Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. Üroloji Kliniği ve S.B. İstanbul Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Üroloji Kliniklerinde gerçekleştirildi. Çok yoğun ilgi gören bu kursun devamının geleceğini ve hatta 1e1 programına bile alabileceğimizin müjdeli haberini buradan vermek isterim.

8 - 10 Ekim 2010 tarihlerinde Antalya'da ESUT ile beraber bir beyin fırtınası toplantısı yaptık. Bu toplantıda, 2011 yılında Avrupa ve Dünyada yapılacak toplantıları ve Endoüroloji Derneğimizin bu toplantılarda sağlayacağı katkıları tartıştık.

18 - 19 Ekim 2010 tarihlerinde Salzburg'da gerçekleştirilen "Fonksiyonel Endoüroloji" toplantısını Prof. Dr. Günter Janetschek, A'nın kliniği olan Üniversitetsklinikum Salzburg Üroloji kliniği ile yaptık. Toplantı gerek bilimsel ve gerekse sosyal içerik açısından tek kelime ile mükemmel geçti. Bu derneğimizin Avrupa'da düzenlediği ilk canlı ameliyat toplantısı oldu. Bu toplantılarımız, 2011 yılında da devam edecek.

Daha yazacak o kadar çok bekleyen projemiz var ki bunları önümüzdeki aylarda sizlerle paylaşacağız. Sizden ricam zaman zaman web sayfamıza göz atmanız.

Hepinize sağlıklı, mutlu ve başarılı günler dilerim.

Prof. Dr. Erdal Apaydın

EDİTÖRÜN MESAJI

Değerli Meslektaşlarım,

Üroloji uzmanları olarak, özellikle günümüzde, mesleğimizi olabildiğince tatmin edici nitelikte sürdürmek için en önemli desteğin moral olduğuna düşünüyorum.

Oldukça sıkıntılı gelişmelerin içinde olan meslek hayatımızda moral desteğine en çok ihtiyacımızın olduğu bu dönemde, tüm çekişme, kavga ve ayrımcılıktan uzak duran nitelikteki çalışmalarımıza devam etmenin öneminin farkındayız. Mezuniyet sonrası dönemde hızla gelişen teknolojik ve teknik yeniliklere adaptasyon ihtiyacını dikkate alarak, siz değerli meslektaşlarımıza bu konuda katkıda bulunma odaklı çalışıyoruz. Kurslarımız, eğitimlerimiz ve toplantılarımızla hep birlikte keyifle paylaştığımız aktivitelerden moral alarak tamamladığımız programlarımız hakkındaki görüş ve düşünceleri bu sayıda bulacaksınız. Yakın geçmişte büyük bir beğeni ve katılımla tamamlanan RIRC Kursu ve Fonksiyonel Endoüroloji toplantılarımızla ilgili izlenimlerin yanı sıra yeni projelerle ilgili bilgileri de yakın bir gelecekte sizlerle paylaşacağız. Sizlerin oldukça beğeneceğini umduğumuz, tüm finansal destek görüşmeleri kısa süre önce tamamlanmış olan, laparoskopi yönüyle çok önemli olduğuna inandığım ve ülkemizde ilk kez gerçekleştirilecek iki yeni projemiz hakkındaki yeni bilgilendirmeleri, en kısa sürede kurumsal internet sayfamızda ve gelecek sayımızda sizlere sunacağız.

Gerçekleştirdiğimiz bilimsel ve eğitsel aktivitelerin, mesleki saygınlığımızın hiç hak etmediği baskı ve çekişmeler döneminde, siz değerli meslektaşlarımız için bilgi, teknik, moral ve sosyal paylaşım açısından biraz da olsun katkısı olduğu düşüncesiyle saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Tibet Erdoğan

İÇİNDEKİLER

Endoüroloji'de Her Yönüyle Böbrek Tümörleri ve Güncel Tedaviler

Derleme

Benign böbrek kitleleri

Dr. Necmettin Penbegül, Dr. Rauf Naghiyev, Uzm. Dr. M. Öner Şanlı 1

Böbrek tümörlerinde biyopsi

Prof. Dr. Murat Bozlu 6

Böbrek tümörlerinde standardizasyon

Dr. Raşit Altıntaş, Dr. Ergün Gürer, Doç. Dr. Burak Turna 9

Renal hücreli karsinomda risk faktörleri

Prof. Dr. Murat Lekili 14

Böbrek tümörlerinde ablatif tedaviler

Doç. Dr. Altuğ Tuncel, Doç. Dr. Ali Atan 20

Nefron koruyucu böbrek tümörü cerrahisinde tekniği belirleyici faktörler: İskemi süresi-skorlama sistemleri-cerrah tercihi

Prof. Dr. Tarık Esen, Doç. Dr. Ahmet Tefekli 30

Laparoskopik parsiyel nefrektomi: endikasyonlar, teknik ve onkolojik sonuçlar

Prof. Dr. Tibet Erdođru, Uzm. Dr. Murat Akand 34

Robotik parsiyel nefrektomi

Uzm. Dr. Serkan Altınova, Prof. Dr. M. Derya Balbay 47

Metastatik böbrek tümörü tedavi algoritması

Doç. Dr. İbrahim Çevik, Prof. Dr. Atıf Akdaş 50

Böbrek tümöründe neoadjuvan ve adjuvan tedavilerin rolü

Prof. Dr. Sümer Baltacı 53

"Endoöroloji" Yönüyle Kliniklerimizi ve Meslektaşlarımızı Tanıyalım

Eylül 2010 Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Üroloji Anabilim Dalı..... 59

Endoöroloji Derneği'nin Eğitim Programlarından Haberler

Endoöroloji Derneği'nin Endoöroloji Yaz Okulu 2010 64

Endoöroloji Derneği Yaz Okulu 2010 Bursa Görüşler..... 71

Endoöroloji Derneği Yaz Okulu 2010 İstanbul Görüşler 73